

Türkiye turizminde süreli yayınlar: dergiler, bültenler

NAZMI KOZAK

I. giriş

Türkiye'nin turizm ile olan tanışıklığının geçmişi çok eski tarihlere uzanmaktadır. Turizmle ilgili ilk ciddi düzenlemelerin ardından yaklaşık 40 yıl, turizmin bakanlık olarak temsilinin üzerinden 35 yıl ve Devlet Planlama Teşkilatı'nca turizmle ilgili makro düzeyde düzenlemelerin yapılmasından bu yana yaklaşık 30 yıl geçmesine karşılık, Türkiye'de turizmle ilgili gelişmelerde pek de yabana atılmayacak gelişmeler olduğu yadsınamaz bir gerçektir. Elbette ki inkar edilmemesi gereken bir başka gerçek de; Türkiye turizminin esas gelişiminin son 10 yılda olduğudur.

Türkiye, turizm alanında gerçekten de son yıllarda oldukça ileri mesafeler katetmiştir: Yatak sayısı 10 yılda 60 binden 300 bine; gelen yabancı sayısı bir milyondan yedi milyona; elde edilen turizm geliri de 350 milyon dolardan beş milyar dolara ulaşmıştır. 1980'lerde birkaç tane olan yüksek öğretim düzeyindeki turizm okulu sayısı yüzlere; öğrenci sayısı da on binlere ulaşmıştır. Özel ve kamu eğitim kurumlarındaki turizm eğitimi etkinlikleri ile Türkiye nicelik açısından dünya liderliğine kavuşmuştur(!)

İşte tüm bu gelişmelerin yanı sıra Türkiye'de turizm yayıncılığı alanında da son yıllarda önemli gelişmeler olmuştur. Kitaplar, dergiler, araştırmalar ve tezlerin sayıları giderek artmaktadır. Türkiye'de turizm alanında yayınlanan dergilere baktığımızda, sayısal olarak azımsanmayacak düzeylerde oldukları anlaşılmaktadır.

Bu yazıda, Türkiye'de yayınlanmış veya yayınlanmakta olan dergiler, basit bir şekilde sınıflandırılacak ve incelen-

cektir. Sınıflandırmada tercih edilen sıralama, dergilerin özel kişiler, kamu, dernek veya birlik, oda, sendika, üniversite ve vakıflar tarafından yayınlanmalarına göre. Gerçekte basın literatüründe dergiler; bilimsel, popüler, aktüel ve magazin dergileri biçiminde sınıflandırılırlar. Ancak, Türkiye'de yayınlanan dergilerin çok önemli bir kısmının bu sınıflandırma içerisinde magazin ve aktüel dergilerde yoğunlaşması, bu çalışmada dergilerin yurtdışı sözü edilen sınıflandırma kapsamında incelenmesine neden olmuştur.

II. ÖZEL KİŞİLERCE YAYINLANAN DERGİLER

Aegean Sun: Bodrum, Güllük ve Milas yörelerine yönelik olarak aylık periyotlarda yayınlanan dergi, tabldot boyda renkli olarak hazırlanmaktadır. Dergi, yöresel haber, tanıtıcı yazı ve kısa ilanlara yer vermektedir.

Amfora Turizm-Tanıtım-Kültür-Çevre Dergisi: Başlangıçta aylık olarak yayınlanan dergi, şimdilerde periyodik olmayan aralıklarda çıkmaktadır. 1991 yılından bu yana yayınlanan Amfora, turizm ve çevre konularında ağırlıklı olmak üzere gezi ve tanıtım yazılarına ve aktüel haber ve yorumlara yer vermektedir. Dergi renklidir ve genellikle 32 sayfa olarak hazırlanmaktadır.

Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi: 1990 yılından bu yana yayınlanmaktadır. Önceleri, aylık ve iki aylık olarak hazırlanan dergi, şimdilerde üç aylık sürelerde yayınlanmaktadır. İçerisinde turizm ve yakın alanlarında hazırlanmış makalelere yer almaktadır. Dergi, siyah - beyaz olarak hazırlanmakta ve 80 say-

ABSTRACT

THE PERIODICAL PUBLICATIONS IN TURKISH TOURISM: JOURNALS AND BULLETINS

In this study, the journals of tourism, having published before and published currently, are classified in a simple method and examined. The arrangement of classification has been varied so as to have being published by any person, public organizations, unions, universities and other foundations. It has been observed that the tourism journals has been related to general issues, and the period of their publishing has been concentrated between 1-3 months. Besides these, there have been an increase in the number of the journals, and a concentration mainly in the specific issues last years.

Nazmi Kozak, Anatolia Dergisi, P.O. Box. 589 06425 Yenipazar - Ankara, Turkey.

Nazmi Kozak: lisans, Çukurova Üniversitesi İİBF Mersin Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu(1986); yüksek lisans, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm İşletmeciliği Programı (1991); doktora, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm İşletmeciliği Programı (öğrenci). Anatolia Dergisi sahibi ve sorumlu yazarları müdürüdür.

fadan oluşmaktadır. Anatolia'da şimdiye kadar 260 dolayında turizmle ilgili makale yayımlanmıştır.

Antalya Magazine: Yayın yaşamına 1994 yılından başlayan dergi, merkezi Antalya'da bulunan bir yayın grubu tarafından hazırlanmaktadır. Dergi, İngilizce ve Almanca dillerinde hazırlanmaktadır. İçerisinde Antalya yöresini tanıtıcı yazıların yer aldığı dergi, 64 renkli sayfadan oluşmakta ve iki ayda bir yayınlanmaktadır.

Astor Turizm Dergisi: 1990 yılında bir turizm firması tarafından çıkarılan derginin altıncı sayısında yayın yaşamına son verilmiştir. İçerisinde, turizm ve otellilikle ilgili yazı ve haberlerin yer aldığı dergi, renkli 48 sayfadan oluşuyordu.

Barket Magazine: 1993 yılından bu yana aylık olarak yayınlanmaktadır. İçerisinde barmenlik mesleğiyle ilgili aktüel yazı ve haberler yer almaktadır. Tabldot boyda renkli olarak hazırlanan dergi, 12 sayfadan oluşmaktadır. Dergi, halen yayınlanmaktadır.

Casino Magazin: 1993 yılında yayınlanmaya başlamıştır. Dergide, casino dünyasını ilgilendiren konularda haber ve yazılar yer almaktadır. Renkli olan dergi, 64 sayfadan oluşmaktadır. Derginin halen yayınlanmakta olduğu hususunda bilgi elde edilememiştir.

Ekonomi ve Turizm: 1985 yılında yayınlanmaya başlamıştır. Dergi, renkli olan genellikle 32 sayfadan oluşmuş ve turizm sektöründe faaliyet gösteren firmaları ve yöneticilerini tanıtıcı aktüel yazı ve haberlere yer vermiştir. Dergi halen yayınlanmamaktadır.

Denizin Sesi: 1984 yılından bu yana yayınlanmaktadır. İçerisinde ilgili olduğu konularda haber ve yazılar yer almaktadır. Dergi, iki ayda bir renkli olarak bir yayınlanmaktadır.

Gazete Turizm: 1991 yılında 15'er günlük aralarda gazete boyutunda hazırlanmıştır. Turizm sektörü ve sektördeki işletme yöneticileri ile ilgili aktüel haber, yazı ve röportajları içeren gazetenin yayın yaşamına 1992 yılında son verilmiştir.

Gelişen Türkiye Aylık Ekonomi, Politika, Turizm Dergisi: 1993 yılında yayın hayatına başlayan dergi, ağırlıklı olarak ekonomi ve politika konularında aktüel yazı ve haberlere yer vermektedir. İçerisinde turizmle ilgili konuların da bulunduğu başlığında yazılı olsa bile, turizmle ilgili konulara yer vermediği görülmüştür. Dergi, siyah-beyaz 48 sayfadan oluşmaktadır.

Güle Güle Dergisi: 1993 yılında yayınlanmaya başlayan dergi, turizm sektöründe faaliyet gösteren firmalar ve yöneticilerle ilgili haberlere yer vermiştir. 25 sayfadan oluşan ve renkli olan dergi, halen yayınlanmamaktadır.

International Tourism Magazine: 1985 yılından 1992 yılına kadar aylık olarak yayınlanmıştır. Tabldot boyda hazırlanan derginin içerisinde turizm ve alt sektörlerinde faaliyet gösteren işletme yöneticileri ile söyleşi, haber, yorum ve makeler yer almıştır. Yayın dili Türkçe ve İngilizce olan dergi, 1992 yılında kapanmıştır.

Karadeniz Tanıtım, Aylık Turizm, Kültür, Sanat, Ekonomi Dergisi: 1991 yılında yayınlanan ve iki sayısı dışında yeni sayılarına rastlanmayan dergi, yöresel tanıtım yazıları ile magazin ağırlıklı haber ve yorumlara yer vermiştir. 50 sayfadan oluşan dergi, renkli olarak yayınlanmıştır.

Nego Doğu Karadeniz Kültür, Turizm ve Tanıtma Dergisi: 1994 yılında yayınlanmaya başlamıştır. Yöresel ve kişisel tanıtım yazıları ve haberleri içermektedir. Renkli ve 32 sayfadan oluşmaktadır. Halen yayınlanmaktadır.

Bu çalışmanın amacı, Türkiye'de yayınlanmış turizm dergilerinin envanterini ortaya çıkarmak ve turizm dergiciliği üzerinde bazı incelemeler yapmaktır.

Türkiye'de turizm konulu olarak ilk dergilerin 1950'li yıllarda yayınlanmaya başladığı gözlenmektedir.

Otel, Lokanta, Pastane Aylık Hizmet Dergisi: 1993 yılından yayınlanmaya başlamıştır. İçerisinde otel, lokanta ve pastane alt sektörleri ile ilgili aktüel konulu yazılar yer almaktadır. Renkli olan dergi, 24 sayfadan oluşmaktadır.

Otel Market Dergisi: İlk sayısı Temmuz 1995 tarihinde yayınlanan dergi, turizm işletmelerine yönelik donanım, servis ekipmanı ve diğer otel sarf malzemelerini tanıtmayı amaçlamaktadır. İki aylık sürelerde yayınlanan dergi, 50 renkli sayfadan oluşmaktadır.

Post Otel Dergisi: Aylık sürelerde yaklaşık 32 sayfadan oluşan ve renkli olan dergi, konaklama endüstrisi ve mutfak uygulamaları konularında yazı ve haberlere yer vermektedir.

Tatil Turizmcinin Dergisi: 1990 yılından bu yana iki aylık sürelerde hazırlanan dergi, turizm ve yakın alanlarına ilişkin tanıtıcı yazı, haber ve aktüel konulara yer vermektedir. Renkli olan dergi, 80 sayfadan oluşmaktadır.

The Guide: 1992 yılında yayınlanmaya başlayan dergi, iki aylık sürelerde hazırlanmakta ve otel, restoran uygulamalarını içeren yazılar ile geziler için rehber içeriğinde haberlere yer vermektedir.

Turizm Dünyası Dergisi: Eylül 1989 tarihinden bu yana yayınlanmaktadır. İçerisinde turizm ve alt sektörler itibarıyla aktüel yazı ve haberlerin yanı sıra makaleler de yer almaktadır. Dergi, aylık olarak yayınlanmaktadır.

Turizm & Tourist Aylık Turizm Dergisi: 1987 yılında çıkmış ve ilk sayısını izleyen sayısı olmamıştır. Siyah-beyaz ve renkli olarak hazırlanan ve 40 sayfadan oluşan dergide, turizm sektöründen yöneticilerle söyleşi ve haberler yer almıştır.

Turizm Mecmuası: Gazeteci Arslan Tufan Yazgan tarafından 1952-1965 yılları arasında hazırlanmıştır. İçerisinde turizmle ilgili yazı, haber ve yorumlar yer almıştır.

Turizm Yatırımları ve Yan Sanayii Dergisi: 1992 yılında yayınlanmaya başlamıştır. İki aylık sürelerde yayınlanan dergi, turizm sektöründen yöneticilerle söyleşi ve haberlere yer vermiştir. 64 sayfa olarak hazırlanan dergi, renklidir. Derginin halen yayınlanmakta olduğu hususunda kesin bilgi elde edilememiştir.

Turizm ve Çevre Hizmetleri Dergisi: 1992 yılında yayınlanmaya başlamıştır. Halen yayınlanıp yayınlanmadığı konusunda kesin bilgi elde edilememiştir. 32 sayfadan oluşan ve renkli olan dergi, turizmle ilgili aktüel yazı ve haberlere yer vermiştir.

Turizm ve Endüstrisi: 1993 yılında yayınlanmaya başlamıştır. İçerisinde turizm sektöründe faaliyet gösteren şirketler ve yöneticileri ile ilgili aktüel yazı ve haberler yer almaktadır. Derginin halen yayınlanmakta olduğu hususunda kesin bilgi elde edilememiştir.

Turizm Mecmuası: İlk yayınlandığı tarih kesin olarak bilinmeyen bu derginin 1956 yılında yayınlanmaya başladığı künyesinin incelenmesinden anlaşılmaktadır. Dergi, 1987 yılına kadar yayınlanmıştır. Genellikle siyah-beyaz renkte ve tabldot boyda hazırlanan ve 64 sayfadan oluşan dergi, turizmle ilgili yazı ve makalelere yer vermiştir.

Turizm ve Magazin: 1993 yılında yayınlanmaya başlamıştır. Ekonomi ve Turizm Dergisi'nin bir anlamda devamı niteliğindedir. İçerisinde turizm ve yakın alanlarına ilişkin sektörel magazin haberleri yer almaktadır. 64 sayfadan oluşan dergi, renklidir. Halen yayınlanmaktadır.

Turizm Magazin: 1990 yılından beri yayınlanmakta olan dergi, iki aylık sürelerde hazırlanmaktadır. 64 sayfadan oluşan ve renkli olan dergide, turizm ve otelcilikle ilgili aktüel içerikteki yazı ve haberler yer almaktadır.

Türkiye Golf Magazin: 1992 yılında yayınlanmaya başlamıştır. 52 renkli say-

fadan oluşan dergi, golf sporuyla ilgili haber ve yazılara yer vermektedir. Derginin halen yayınlanmakta olduğu hususunda kesin bilgi elde edilememiştir.

Un Mamülleri Dünyası: 1991 yılından beri yayınlanmakta olan dergi, iki aylık sürelerde hazırlanmaktadır. İçerisinde unlu mamüllerin hazırlanması ve pazarlanması konularında ve ilgili sektörle ilgili olarak magazin içerikli haber ve yorumlar ile araştırma yazıları yer almaktadır. Genellikle 64 sayfadan oluşan ve renkli olan dergi, halen yayınlanmaktadır.

Yelken Dünyası: 1984 yılından beri yayınlanmaktadır. İçerisinde yelken sporu ve yelkencilikle ilgilenenlere yönelik yazı ve haberler yer almaktadır. Dergi halen aylık sürelerde yayınlanmaktadır.

Bu dergilere ek olarak özel kişilerce, Dörtmevsim Turizm, Magazin Turizm, Dünya'da ve Türkiye'de Tanıtım, İşte Turizm, Turizm ve Folklor Dergisi, Turkey Turizm News isimli dergiler de yayınlanmıştır.

III. KAMUYA AİT KURUMLARCA YAYINLANAN DERGİLER

Airport: Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan dergi, 1985 yılında yayın yaşamına başlamıştır. Dergide, söz konusu genel müdürlüğün ilgi alanına giren konularda haberlerin yanı sıra, gezi ve kültürel içerikli yazıların yer aldığı bölümler de bulunmaktadır. Derginin halen yayınlanmakta olduğu hususunda kesin bilgi elde edilememiştir.

İpek Yolu: Turizm Bakanlığı tarafından 1993 yılında yayınlanmaya başlanan dergi, bakanlığın faaliyetlerini tanıtmayı amaçlamaktadır. Türk ve İngilizce dillerinde hazırlanan dergi, genellikle 48 sayfadan oluşmakta ve renkli olarak yayınlanmaktadır. İpek Yolu dergisi, halen yayınlanmaktadır.

Kalkınma Dergisi: Önceleri Kalkınma Bülteni olarak yayınlanan dergi, Türkiye Kalkınma Bankası'nın yayın organıdır ve üç aylık sürelerde yayınlanmaktadır. Dergide turizmle ilgili konularda hazırlanmış makaleler de yayımlanmıştır. Dergi, "Başbakanlık Tasarruf Genelgesi" dolayısıyla şimdilerde yayınlanmamaktadır.

T.C. Turizm Bankası A.Ş. Bülteni: 1983 yılında yayınlanmaya başlanan Bülte'nin yayın yaşamına 1988 yılında son verilmiştir. Söz konusu yayın içerisinde T.C. Turizm Bankası'nın faaliyetlerinin ve turizm işletmelerinin tanıtılmasının yanı sıra Türkiye turizmi ile ilgili aktüel haber ve yazılara yer verilmiştir. Dergide ayrıca turizm okullarının tanıtıldığı bir bölüm de yer almıştır. Renkli olarak basılan Bülten, genellikle 32 sayfadan oluşmuştur.

T.C. Turizm Bankası Duyuru Listesi: T.C. Turizm Bankası A.Ş. Araştırma ve Eğitim Başkanlığı tarafından hazırlanan Liste, T.C. Turizm Bankası A.Ş. Bülteni'nin eki olarak hazırlanarak dağıtılmıştır. 1984 yılından hazırlanmaya başlanan bültende, T.C. Turizm Bankası A.Ş. kütüphanesine gelen turizm ile ilgili kaynakların (dergi, kitap, vb yayınların) taranması ile oluşturulmuştur. Bülten'de makale, kitap, vb diğer yayınların künyelerine yer verilerek araştırmacılar literatür tanıtılmıştır. Bülten'in, 1988 yılında yayın yaşamına son verilmiştir.

Turban Dergisi: 1993 yılında ilk sayısı yayınlanan dergi, Turban Turizm A.Ş. tesislerini tanıtıcı yazı ve haberlere yer vermiştir. Renkli olan dergi, 24 sayfadan oluşmuştur. Derginin izleyen başka sayısı hazırlanmamıştır.

Turizm Bakanlığı Kütüphanesi Yayın Duyuru Listesi: Turizm Bakanlığı Kütüphanesi çalışanlarınca hazırlanmaktadır. Liste, kütüphaneye gelen yayınlara geliştirilmiş bir konu sınıflandırmasına uygun bir şekilde yer vermekte ve ayrıca her yayına ait bir abstract hazırlanmaktadır. Liste, üç aylık olarak hazırlanmakta ve araştırmacılara gönderilmektedir.

Dergilerin nicelik bakımından ortuş gösterdiği dönem, 1980'li yılların ortalarına rastlanmaktadır.

Turizm Bülteni: Turizm Bakanlığı'nın aylık haber bültenidir. 1993 yılından bu yana aylık olarak yayınlanmaktadır. Bülten'de Turizm Bakanlığı'nın faaliyetleri ile ilgili haberler yer almaktadır. Bülten, 8 renkli sayfadan oluşmaktadır.

Turizm Yıllığı: Dergi tanımlanmasına girmese de içerisinde turizm bilim dalı ile ilgili konularda yer alan makaleleri ile dikkati çeken bir yayındır. Yıllık'ın, andan da anlaşıldığı üzere her yıl için bir sayısı hazırlanmıştır. İlk sayısı, 1985 yılında T.C. Turizm Bankası A.Ş. tarafından hazırlanan Yıllık'ın 1987'den sonraki sayıları Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. tarafından yayınlanmıştır. Yıllık, 1994 yılında çıkan son sayısının ardından 1995 yılında "Tasarruf Tedbirleri" dolayısıyla yayınlanmamıştır. Önümüzdeki yıllarda hazırlanıp hazırlanmayacağı ise bilinmemektedir. Turizm Yıllığı içerisinde başlangıcından bu yana 142 tane makale yayınlanmıştır.

IV. DERNEK , BİRLİK VE ODALARCA YAYINLANAN DERGİLER

AKTİD Dergisi: Akdeniz Turizm İşletmecileri Demeği tarafından ilk sayısı 1986 yılında çıkarılan dergi, demek faaliyetlerini içeren yazı ve yorumların yanı sıra turizm sektörü ile ilgili haber, yorum ve makalelere yer vermiştir. Dergi, izleyen yıllarda periyodik olmayan sürelerde yayınlanmış olmasına karşılık, şimdilerde yayınlanmamaktadır.

BURTOD Dergisi: Bursa'na faaliyet gösteren otel işletmecileri tarafından hazırlanan derginin ilk sayısı 1989 yılında yayınlanmıştır. Üyelerinin ilgi alanına giren konularda yazı, yorum ve makalelerin yer aldığı dergi, 24 renkli sayfadan oluşmuştur. Dergi, halen yayınlanmamaktadır.

Gastronomi Aylık Endüstriyel Ekipman & Yiyecek İçecek Dergisi: Turistik Tesis, Mutfak, Çamaşırhane Sanayicileri ve İşadamları Demeği tarafından ya-

yınlanmaktadır. Dergi, 1993 yılından bu yana aylık sürelerde yayınlanmaktadır. Dergide, ilgili mesleki konularda makaleler ve haberler yer almaktadır. Renkli olarak hazırlanan dergi, halen yayınlanmaktadır.

GÜMTOB Dergisi: Güney Marmara Turistik İşletmeciler ve Otelciler Demeği tarafından ilk sayısı 1989 yılında yayınlanan dergi, mesleki bir demeğin yayın organı olmanın getirdiği içerikte yazı ve haberlere yer vermiştir. 32 renkli sayfadan oluşan dergi halen yayınlanmamaktadır.

Hotel Dergisi: Turistik Otelciler Birliği'nin yayın organı olarak Aralık 1995 tarihinde ilk sayısı yayınlanan dergi, 130 renkli sayfadan oluşmaktadır. Üç aylık sürelerde yayınlanması öngörülen dergi, TÜRTOB'un kuruluş amacına dönük bir yayın politikasına sahiptir.

Housekeeper Bülteni: Otel Temizlik Eğitim ve Restorasyon Demeği'nin üç aylık sürelerde yayınlanan yayın organıdır. 1994 yılında yayınlanmaya başlamıştır. İçerisinde otel kat hizmetleri departmanı çalışanlarını ilgilendiren yazı ve haberler yer almaktadır. Bülten renklidir ve 12 sayfadan oluşmaktadır.

İstanbul Lokantacılar Demeği Dergisi: 1971 yılında yayınlanmaya başlayan dergi, 24 sayfadan oluşmuş ve içerisinde ilgili olduğu alanda aktüel ağırlıklı haber, yorum yazılara yer vermiştir. Siyah-beyaz olarak hazırlanan derginin yaşamının hangi tarihte durdurulduğu öğrenilememiştir.

KOMPLİD Bülteni: Kuşadası Otel, Motel, Pansiyon, Lokanta İşletmecileri Demeği tarafından yayınlanan bülten, aktüel yazı ve haberleri içermektedir. Bülten, halen periyodik olmayan sürelerde yayınlanmaktadır.

MARTİD Dergisi: Marmaris Turistik İşletmeciler Demeği tarafından hazırlanan derginin ilk sayısı, 1988 yılında yayınlanmıştır. 32 renkli sayfadan oluşan dergide

Başlangıçta konularını turizmin ilgil olduğu bütün alanlardan alan dergiler, giderek spesifik dallara yönelmişlerdir.

demek faaliyetleriyle ilgili haber, yorum ve yazılar yer almaktadır. Periyodik olmayan aralıklarla yayınlanmış olan dergi, halen yayınlanmamaktadır.

Mersin Turizm: Mersin Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu Öğrenci Demeği tarafından 1987 yılında yayınlanmıştır. Dergide, söz konusu okulda okuyan öğrencilerin yazıları yer almaktadır. Derginin izleyen sayısı olmamıştır.

Otel Teknolojisi: Otel Teknik Müdürleri Dergisi: Otel Teknik Müdürleri Demeği tarafından ilk sayısı Mayıs 1995 tarihinde yayınlanan dergide, otellerin teknik servis departmanı ile ilgili konularda yazı, yorum ve haberlere yer verilmektedir. 32 renkli sayfadan oluşan derginin üç aylık olarak yayınlanması amaçlanmaktadır.

Ottoman: Güney Marmara Turistik İşletmeciler ve Otelciler Demeği'nin yayın organı niteliğinde olan derginin ilk sayısı Haziran 1990 tarihinde yayınlanmıştır. 30 renkli sayfadan oluşan dergide, demeğin ve üyelerinin ilgi alanına giren konularda yazı ve haberler yer almıştır. Dergi, halen yayınlanmamaktadır.

Pastacının Sesi: Ankara Pastacılar, Tatlıcılar ve Şekerciler Odası tarafından 1988 yılından itibaren yayınlanmaya başlanmıştır. Dergide sektörle ilgili konularda aktüel yazı ve haberlere yer verilmekte ve bazı sayılarında araştırmaya dayanan yazılarda yer almaktadır.

Pasta Yiyecek-İçecek Dergisi: Şekerciler ve Pastacılar Demeği tarafından ilk sayısı 1986 yılında hazırlanan dergi, mesleki konularda yazı ve haberlere yer vermiştir. 64 renkli sayfadan oluşan derginin halen yayınlanmakta olduğu hususunda kesin bilgi elde edilememiştir.

P.O.Y.D. Magazin: Profesyonel Otel Yöneticileri Demeği'nin yayın organıdır. 1992 yılında ilk sayısı çıkmıştır. Ancak derginin periyodik olarak çıktığından söz edilemez. Dergide, otelcilikle ilgili konularda yazı ve haberlerin yanı sıra makaleler de yayınlanmaktadır.

Rehber: Antalya Turizm Rehberleri Demeği'nin yayın organı olan dergi, 1994 yılından yayınlanmaya başlamıştır. İçerisinde turizm rehberliği ile ilgili makale ve haberlerin yer aldığı dergi, 16 siyah-beyaz sayfadan oluşmaktadır.

Rehberce: Ankara Profesyonel Turizm Rehberleri Demeği'nin yayın organıdır. Dergi, 1995 yılında yayınlanmaya başlamıştır. Üç ayda bir yayınlanacak olan dergide, profesyonel turizm rehberlerini ilgilendiren konularda yazı ve haberler yer almaktadır. Dergi, siyah-beyaz olarak hazırlanmakta ve 24 sayfadan oluşmaktadır.

Rehber Dünyası: İstanbul Turist Rehberi Esnaf Demeği'nin yayın organıdır. Dergi, 1990 yılında yayınlanmaya başlamıştır. Dergide, rehberleri ilgilendiren konularda yazı ve haberler yer almıştır. Derginin halen yayınlanmakta olduğu hususunda kesin bilgi elde edilememiştir.

Ticaret Turizm Dergisi: Ticaret ve Turizm Mezunları Demeği tarafından hazırlanan dergi, 1992 yılından bu yana yayınlanmaktadır. Dergi, iki renkli olarak hazırlanmakta ve 32 sayfadan oluşmaktadır. İçerisinde turizmle ilgili konularda yazı ve makalelerin yer aldığı dergi, halen yayınlanmaktadır.

TOTÖB Dergisi: Turistik Oteller Ön Büro Çalışanları Demeği tarafından hazırlanan derginin ilk sayısı Haziran 1995 tarihinde yayınlanmıştır. 24 renkli sayfadan oluşan dergide, demeğin ve üyelerinin çalışma alanlarına giren konularda haber, yorum, röportaj ve diğer yazılar yer almaktadır. Dergi, üç ayda bir yayınlanmaktadır.

Turing Dergisi: Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu tarafından yayınlanan dergi, ağırlıklı olarak kültürel ve tanıtıcı yazı ve makalelere yer vermiştir.

Turist Sağlığı ve Hekimliği Bülteni: Turist Sağlığı Demeği'nin yayın organı olan Bülten'in ilk sayısı 1991 yılında ya-

Dergilerin İçerikleri incelendiğinde, çoğunlukla magazin ve aktüel konularda yoğunlaştıkları görülmektedir.

yanlanmıştır. Bülten'de turist sağlığı konularını içeren konularda yazı ve haberler yer almaktadır.

TÜRSAB Bülten: Türkiye Seyahat Acentaları Birliği tarafından yayınlanan bir haber bültenidir. Bülten'de seyahat acentelerini ilgilendiren konularda haberler yer almaktadır.

TÜRSAB Turizm Dergisi: Türkiye Seyahat Acentaları Birliği'nin yayın organıdır. 1983 yılından bu yana yayınlanmaktadır. İçerisinde seyahat acenteciliği ve genel turizm konularında araştırma ve haberler yer almaktadır. Halen yayınlanmakta olan dergi, 48 sayfadan oluşmakta, renkli olarak yayınlanmaktadır.

TYD Dergisi: Turizm Yatırımcıları Derneği tarafından üçer aylık sürelerde yayınlanmaktadır. 1989 yılından bu yana yayınlanan dergi, aktüel ve magazin içeriği ağırlıklı yazı ve haberlerin yanı sıra, çeşitli görüşleri içeren makelere de yer vermektedir. Renkli olan dergi, genellikle 34 sayfadan oluşmaktadır.

V. SENDİKALARCA YAYINLANAN DERGİLER

Çalışanlar Toleyis Dergisi: Türkiye Otel, Lokanta Eğlence Yerleri İşçileri Sendikası'nın (Türk-İş'e bağlı) yayın organıdır. Dergi, 1983 yılından bu yana yayınlanmaktadır. Dergide, söz konusu sendikanın faaliyetlerini tanıtıcı yazı ve haberler yer almaktadır. Siyah-beyaz olarak hazırlanan ve 24 sayfadan oluşan dergi, halen yayınlanmaktadır.

Oleyis Dergisi: Türkiye Otel, Lokanta Eğlence Yerleri İşçileri Sendikası'nın (DİSK'e bağlı) yayın organıdır. Dergi, 1993 yılından bu yana aylık olarak yayınlanmaktadır. Dergide, söz konusu sendikanın faaliyetlerine ilişkin haber ve yazılar ile çalışma yaşamını ilgilendiren konularda makaleler yer almaktadır. Dergi, siyah-beyaz 30 sayfadan oluşmakta ve halen yayınlanmaktadır.

VI. ÜNİVERSİTELERCE YAYINLANAN DERGİLER

Entegro: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksek Okulu Müdürlüğü tarafından hazırlanan derginin 1994 yılında bir sayısı yayınlanmıştır. Dergide turizmle ilgili makaleler de yer almaktadır.

Tıbbi Ekoloji ve Hidro-Klimatoloji Dergisi: İstanbul Üniversitesi Çapa Tıp Fakültesi Tıbbi Ekoloji ve Hidro-Klimatoloji Anabilim Dalı tarafından yayınlanmaktadır. Dergi, kaplıca tedavisi ve termal turizmi ile ilgili araştırmaları ve makaleleri içermektedir. Dergi, 1980 yılından bu yana belirsiz aralıklarla yayınlanmaktadır.

Turizm Dergisi: Nevşehir Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu tarafından 1989 yılında bir sayısı yayınlanmıştır. Dergide, turizmle ilgili 7 tane makaleye yer verilmiştir.

Turizm İşletmeciliği Dergisi: Aydın Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu tarafından 1978 yılında yayınlanmaya başlanan dergi, sürekli olarak 1982 yılına kadar çıkmıştır. Dergide, turizm ve otelcilikle ilgili alanlarda bilimsel değeri olan yazı ve makaleler yayınlanmıştır. Dergi, 1982 yılını izleyen yıllarda birkaç kez daha yayınlanmıştır. Dergide toplam 110 tane makale yer almıştır. Dergi, halen yayınlanmamaktadır.

VII. VAKIFLARCA YAYINLANAN DERGİLER

Image Dergisi: Türk Tanıtma Vakfı tarafından aylık sürelerde yayınlanan dergide, Türkiye'nin doğal, tarihsel ve kültürel değerlerini tanıtmaya dönük yazı ve incelemeleri ingilizce olarak yayınlanmaktadır. Dergi, genellikle 32 sayfadan oluşmakta ve renkli olarak yayınlanmaktadır.

TUGEV Bülten: Turizm Geliştirme ve Eğitim Vakfı'nın üç aylık yayın organıdır. İçerisinde TUGEV'in faaliyetleri ile ilgili

Turizm dergilerinden bilimsel ve teknik düzeyde yayım politikasına sahip olanlarının sayısal bakımından gözlenen fakirliğinin ardında, son yıllara kadar bu alanda bu tür yayınlara gereksiniminin yeterince duyulmaması yatmaktadır.

haberler yer almaktadır. Bülten 4 sayfadan oluşmakta ve renkli olarak yayınlanmaktadır.

TUGEV Turizmde Seçme Makaleleri

Turizm Geliştirme ve Eğitim Vakfı (TUGEV) tarafından 1991 yılından bu yana hazırlanmaktadır. Söz konusu yayın, turizmle ilgili konularda yurtdışında yayınlanmış makalelerin çevirilerine yer vermesinin yanı sıra, Türkiye'de hazırlanmış araştırma türü makaleleri de yayınlamaktadır. Turizmde Seçme Makaleler, üç aylık sürelerde yayınlanmaktadır.

TUGEV Yayın Duyuru ve Makale

Tarama Listesi: Turizm Geliştirme ve Eğitim Vakfı Dokümantasyon Merkezi çalışanlarınca hazırlanan yayın, TUGEV kütüphanesine gelen yayınları tanıtmayı amaçlamaktadır. Liste'de bu amaçla kütüphaneye gelen dergilerde yer alan makaleler ile kitapların ve diğer yayınların künyelerine yer verilmektedir. Liste'de yer alan yayınlar TUGEV Dokümantasyon merkezi tarafından geliştirilmiş konu sınıflandırma şablonuna uygun şekilde yayınlanmaktadır. Liste, üç ayda bir yayınlanmaktadır.

VIII. BASIN KURULUŞLARINCA YAYINLANAN DERGİLER

Atlas Aylık Gezi Dergisi:

Hürriyet Dergi grubu tarafından hazırlanmakta ve yayınlanmaktadır. İçerisinde yörcsel ve bölgesel tanıtıcı ve gezi yazıları yer almaktadır. Renkli olan dergi, genellikle 170 sayfadan oluşmaktadır.

Globe:

Sabah Dergi Grubu tarafından yayına hazırlanan derginin ilk sayısı, Ocak 1993'de yayınlanmıştır. Gezi ve tanıtıcı yazılara yer veren dergi, renkli olarak hazırlanmıştır. Dergi halen yayınlanmamaktadır.

Tomorrow:

Interpress Dergi Grubu tarafından hazırlanan derginin ilk sayısı Ocak 1993 tarihinde yayınlanmıştır. Aylık

olarak hazırlanan dergide, Türkiye ve dünyadaki doğal ve kültürel değerleri ile önemli olan yöreler, yapılar tanıtılmıştır. Dergi halen yayınlanmamaktadır.

Turkuaz: Hürriyet Dergi Grubu tarafından hazırlanan derginin ilk sayısı Ocak 1993 tarihinde yayınlanmıştır. Gezi ve tanıtıcı yazılara yer veren dergi, renkli olarak hazırlanmıştır. Dergi halen yayınlanmamaktadır.

Türkiye Focus Dergisi: Önceleri Turizmde Focus ismiyle de yayınlanmış olan derginin ilk yayınlanma yılı, 1985'dir. Dergi, Türkçe ve İngilizce olarak yayınlanmakta ve içerisinde turizmle ilgili haber ve yazıların yanı sıra, gezi ve tanıtıcı yazılara da yer vermektedir. Dergi halen yayınlanmaktadır.

Outlook Turkey: Taya Limited tarafından 1992 yılında yayınlanmaya başlanılan dergi, İngilizce olarak hazırlanmıştır. İki aylık sürelerde yayınlanan dergi, 48 sayfadan oluşmuş ve renkli olarak hazırlanmıştır. Derginin, yayın yaşamı durdurulmuştur.

Turizm Endüstrisi Bülteni: Ekin Yazım Merkezi tarafından 1994 yılında hazırlanmaya başlanılan yayın, turizmle ilgili konularda haberlere yer vermektedir. Bülten, siyah-beyaz olarak yayınlanmaktadır.

Turizm & Teknik Dergisi:

İhlas Dergi grubu tarafından hazırlanmaktadır. 1995 yılında yayın yaşamına başlayan derginin şimdiye kadar üç sayısı çıkmıştır. Dergi turizm, otelcilik ve lokanta alt sektörleriyle ilgili haber ve yazılara yer vermektedir. Dergi, 112 sayfadan oluşmakta ve renkli olarak hazırlanmaktadır.

IX. ULAŞTIRMA ŞİRKETLERİNCE YAYINLANAN DERGİLER

Airport Magazine: Devlet Hava Meydanları İşletmeleri tarafından aylık sürelerde hazırlanan dergi, "koltuk arkası"

Türkiye'de turizm dergiciliği denilince, kuşe kağıda basılmış, parlak görümlü en az dört renkli ve bol resimli dergiler gelmektedir.

dergisi niteliğinde hazırlanmıştır. Dergi halen yayınlanmamaktadır.

Avrupa Postası: Avrupa Hava Yolları tarafından "koltuk arkası dergisi" olarak hazırlanmaktadır. Üç ayda bir yayınlanan dergi, gezi ve tanıtıcı yazıların yanı sıra, aktüel haberlere de yer vermektedir. 50 sayfadan oluşan dergi, renklidir.

Cityscope: Türk Hava Yolları A.O tarafından yayınlanmış olan dergi, Türkçe ve İngilizce olarak aktüel ve kültürel içerikli yazı ve haberlere yer vermiştir. Dergide yer alan konulara, şimdilerde Skylife dergisinin içerisinde yer verilmektedir.

Istasyon Magazin: TCCD Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanmış bir "koltuk arkası dergisi"dir. Dergi, gezi ve tanıtıcı yazıları içermiş ve renkli olarak yayınlanmıştır. Dergi, şimdilerde yayınlanmamaktadır.

Skylife: Türkiye Hava Yolları A.Ş.'nin yayın organıdır ve "koltuk arkası dergisi" olarak hazırlanmaktadır. 1982 yılından bu yana yayınlanmakta olan dergi, eğlendirici ve bilgilendirici yöresel tanıtım ve kültürel içerikli yazılara yer vermektedir. Halen yayınlanmakta olan Skylife dergisi, renkli olarak hazırlanmakta ve genellikle 112 sayfadan oluşmaktadır.

Türk Hava Yolları Magazin: Türk Hava Yolları A.O tarafından hazırlanan bir "koltuk arkası" dergisidir. Dergi, şimdilerde "Skylife" adıyla yayınlanmaktadır.

Ulusoy Magazin: Ulusoy otobüs firmasınınca yayınlanan bir "koltuk arkası dergisi"dir. Dergi, renkli olarak hazırlanmakta ve 32 sayfadan oluşmaktadır.

Tren Magazin: TCCD tarafından özel bir ajansla yapılan anlaşma ile yayınlanan bir "koltuk arkası dergisi"dir. Dergide, aktüel haber ve yazılar yer almıştır. 48 sayfadan oluşan ve renkli olan dergi, halen yayınlanmamaktadır.

Varan Magazin: Varan otobüs firması tarafından hazırlanan dergi, 48 renkli sayfadan oluşmakta ve içeriği "koltuk arkası dergisi" niteliğine uygun olarak hazırlanmaktadır.

X. OTEL İŞLETMELERİNCE YAYINLANAN DERGİLER

Otel işletmeleri tarafından yayınlanan dergilerin sayısı bilinmemektedir. Hemen hemen bütün otel işletmelerinin belirli zamanlarda dergi veya bülten çıkardıkları görülmektedir. Otel işletmeleri tarafından çıkarılan dergilere örnek olarak aşağıdaki örnekler incelenebilir: Mavi Marmara Turizm ve Magazin Dergisi, Ramada Journal, Sürenli Magazin, Turizm Dergisi, Talya Magazin, Emek Hotels Magazine, İstanbul Hilton Magazine, Dedeman Magazine.

XI. SEYAHAT AJANLARININCE YAYINLANAN DERGİLER

Diners Clup Magazine: Setur Diners Clup Kredi Kartı ve Turizm İşletmeleri A.Ş. tarafından hazırlanan dergi, iki aylık sürelerde yayınlanmıştır. Aktüel ve magazin konuları ağırlıklı olan haber ve yorumlara yer veren dergi, renklidir. Şimdilerde yeni sayılarına rastlanılmamıştır.

Sesimiz: İstanbul Turizm Rehberleri Ofisi tarafından hazırlanan bir dergidir. Halen yayınlanmakta olduğuna ilişkin bilgi elde edilememiştir. Dergi, ilgili kuruluş faaliyetlerini tanıtıcı yazı ve haberleri içermektedir.

Tour News: Kamera Renklam tarafından hazırlanan gazete, tabldot boyda hazırlanmaktadır. 1986 yılından bu yana sürekli olarak çıkan gazete, turizm ve otelcilikle ilgili aktüel içerikteki haber ve yazılan Türkçe ve İngilizce olarak yayınlamaktadır. Renkli olan dergi, halen yayınlanmaktadır.

Medusa Turizm-Sanat Dergisi: UTEM Uluslararası Turizm Eğitim Ticaret Ltd Şti tarafından 1989 yılında yayın-

Turizm dergiciliği alanında son yıllarda gözlenen gelişme, turizm alt sektörlerinde yatırım yapanlar ile çıkarışlarının seslerini dergi çıkararak duyurmaya yöneltmeleri şeklinde gerçekleşmiştir.

lanmaya başlanılan dergi, turizm ve sanatla ilgili haber ve yazılara yer vermektedir. Renkli olarak hazırlanan ve 48 sayfadan oluşan derginin halen yayınlanmakta olduğu hususunda kesin bilgi elde edilememiştir.

XII. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Değişik yayıncılar tarafından hazırlanan ve yayınlanan turizm içerikli dergilerin 10 ayrı başlık altında incelenmesi uygun görülmüştür.

İncelemeden ilk bakışta elde edilen sonuç; dergilerin çok belirgin olarak sürekli olmayan bir niteliğe sahip olduklarıdır. İnceleme kapsamına alınan ve bir anlamda da Türkiye'deki ulaşılabilen bütün turizm dergilerini temsil eden envanterdeki yayınların önemli bir bölümünün çok kısa süreli (1-3 sayı arasında) yayınlanmış oldukları gözlenmektedir. Söz konusu bu bulgu, Türkiye genelindeki diğer dergilerin durumuyla önemli oranda çakışmaktadır.

Öte yandan dergilerin hemen hemen tamamının magazin konularını içeren bir yayın politikasına sahip bulunduğu anlaşılmaktadır. Gerçekten de inceleme kapsamına alınan birkaç dergi dışında kalan dergilerin magazin ağırlıklı yayın politikasına sahip olduğu görülmektedir. Bunun yanı sıra bütünüyle makale yayınlanmayan veya daha açık bir deyimle bilimsel dergi kimliğine sahip olan yayın sayısının 3-4 taneden öteye gidemediği ve bunların da süreklilik arz etmeyen bir yayın sürecine sahip oldukları ortaya çıkmıştır. Daha çok Türkiye'ye özgü olan diğer bir husus da, makale yayımlayan dergilerin homojenlik arz etmediğidir. Daha açık bir anlatımla; yukarıdaki envanterde incelenen bütün dergilerde makale yayımlanmıştır. Bundan dolayı, Türkiye'de dünya genelinde gözlenen durumun tersine bir gelişme söz konusudur. Yani, araştırmacılar, akademisyenler veya sektör mensupları dergilerin bilimsel dergi olup olmadıklarına veyahutta bilim kuruluna

sahip olup olmamalarına bakmaksızın her dergide makalelerini yayımlama yoluna gitmektedir. Bundan dolayı araştırmacıların literatür taramalarında bütün dergileri dikate almaları gerekmektedir.

Dergilerin konu itibarıyla incelenmesi sonucunda; son yıllarda turizm sektöründeki gelişmelere koşut bir şekilde dergilerin de daha spesifik konulara yöneldikleri görülmektedir. Yani, başlangıçta turizm dergileri genel konuları içeren bir yayın politikasına sahip iken, şimdilerde dergilerin mesleki alanlarda yoğunlaşmaya başladığı gözlenmektedir. Örneğin tur rehberlerine, otel houskeeper'lerine, ön büro müdürlerine, teknik servis müdürlerine ve barmanlere yönelik dergilerin sayısında artış görülmektedir. Öte yandan otellere yönelik mal ve hizmet satan üreticiler de dergi yayınlamaya başlamışlardır. Buradan turizm sektöründeki gelişmelerin bir anlamda turizm dergiciliğinde de kendisini hissettirdiğinden söz edilebilir.

Turizm dergiciliğinde 1990 yıllarla birlikte önemli sayısal artışların yaşandığından söz edilebilir. Ancak, bu sayısal artışın istikrarlı bir gelişmeye sahip olmasa da, bazı konuların tartışılmaya başlandığı çeşitli kesimlerin seslerini duyurmaya yöneldikleri şeklinde yorumlanabilir. Söz konusu bulguyu; "çok sesli toplum" yöneliğine turizm sektöründen gelen "feedback" olarak yorumlamak mümkün görünmektedir.

Sonuç olarak; Türkiye'de turizm dergiciliğinin, turizm yayıncılığının diğer alt dallarında olduğu gibi, henüz yeni yeni uzmanlaşmaya ve içerik açısından doyurucu başladığı gözlenmektedir. Zira, önceki açıklamalarda da vurgulandığı üzere, önceki dönemlerde turizm dergiciliği denilince, turizmin her türlü konusunda yazılara ve haberlere yer veren yayınlar anlaşılmakta idi. Öte yandan, artık turizm dergileri, içerik olarak ne kadar magazin konularına yer verseler de her sayılarında en az bir tane makaleye veya araştırma

Türkiye'de yayınlanan turizm dergilerinin en karakteristik ortak özelliği, yayınlarının 1-3 sayı arasında yayınlanmış olmasıdır.

özetine yer vermektedirler. Bu durum, sözü edilen dergilerin okuyucularının araştırmaya dayanan yazılara giderek daha fazla ilgi gösterdiği şeklinde yorumlanabilir. Turizm dergiciliği alanında gözlenen diğer bir gelişme de; turizm alt sektörlerinde faaliyet gösteren demeklerin ve çalışanların kamuoyu oluşturmak amacıyla dergi çıkarma yolunu tercih etmeleridir. Gelişmeler, Türk turizm sektörü açısından olumlu yönde değerlendirilebilir.

KAYNAKÇA

- Aegean Sun Monthly Publication of Bodrum, Güllik & Millas, Semtember 1995, No0 13.
- Airport Magazin, Ekim 1988.
- Amfora Aylık Turizm-Tanıtım-Kültür-Çevre Dergisi, Haziran 1994.
- Antalya Magazine, Semtember, 1995 No: 10.
- Astor Turizm Dergisi, Yıl: 1, Sayı: 4, Haziran 1990.
- Barket Magazin, Sayı: 31, Nisan 1995.
- Burtod, Yıl: 1, Sayı: 1, 1989.
- Casino Magazine, Sayı: 1, Haziran 1993.
- Cityscope, 1993/2.
- Çalışanlar Toleyis, Sayı: 27, Ocak-Şubat 1992.
- Duyuru Listesi Ekim-Kasım-Aralık 1986, T.C. Turizm Bankası A.Ş. Araştırma ve Eğitim Başkanlığı Kütüphanesi ve Dokümantasyon Müdürlüğü, Ankara, 1987.
- Ekonomi ve Turizm Dergisi, Yıl: 8, Nisan 1993.
- Gastronomi Dergisi, (Intergastro Fuan Özel Sayısı, 1993).
- Globe Dergisi, Ocak 1993.
- GüleGüle Dergisi, Yıl:1, Sayı:1, Mayıs 1993.
- Gümtob, Yıl: 1, Sayı: 2, 1989.
- Image, Sayı: 7, 1987.
- İpek Yolu, Sayı: 8, 1995.
- İstanbul Lokantacılar Derneği Dergisi, Yıl: 1, Sayı:1, 1971.
- İstasyon Magazin, Haziran 1991.
- Kalkınma Dergisi, Sayı: 43, Haziran 1993.
- Karadeniz Tanıtım Aylık Turizm, Kültür, Sanat, Ekonomi ve Tanıtım Dergisi, Yıl: 1, Sayı: 2, Ocak 1991.
- KOMPLID Bülteni, Yıl:2, Sayı: 14, Aralık 1992.
- Lokanta, Otel, Pastane Aylık Hizmet Dergisi, Yıl: 1, Sayı: 2, Ocak 1993.
- Martid, Yıl: 1, Sayı: 1, 1988.
- Mavi Dünya Dergisi, Sayı: 13, Aralık 1992.
- Medusa Turizm-Sanat Dergisi, Kasım 1989.
- Mersin Turizm, Yıl: 1, Sayı: 1, 1988.
- New Focus Türkiye Turizm Magazine, Yıl: 4, Sayı: 14, İlkbahar 1988.
- Oleyiş Dergisi, Yıl: 1, Sayı: 1, Kasım 1993.

- Otel Teknolojisi Otel Teknik Müdürleri Dergisi, Sayı: 1, Mayıs 1995.
- Ottoman, Yıl: 1, Haziran 1990.
- Pasta Yiyecek-İçecek Dergisi, Yıl: 3, Sayı:10, 1988.
- Pastacının Sesi Dergisi, Yıl: 5, Sayı: 14, Nisan 1993.
- Rehber, Yıl: 2, Sayı: 5, Temmuz 1995.
- Rehber Dünyası, Sayı: 2, Eylül-Ekim-Kasım 1990.
- Skyllfe Dergisi, Yıl: 13, Sayı: 146, Haziran 1995.
- Tatil Turizmcinin Dergisi, Yıl: 4, Sayı: 22, Temmuz - Ağustos 1994.
- T.C. Turizm Bankası A.Ş. Bülten, Yıl: 1, Sayı: 1, 1983.
- Tıbbi Ekoloji ve Hidro-Klimatoloji Dergisi, Cilt: 1, Sayı: 2, 1983.
- Ticaret Turizm, Yıl: 1, Sayı: 1, Şubat 1992.
- Tomorrow Dergisi, Yıl:1, Sayı:1, Ocak 1993.
- TOTÖB Dergisi, Sayı:1, Haziran 1995.
- Tren Magazin, Aralık 1990.
- Turban Bülten, Yıl: 1, Sayı: 1, Nisan 1993.
- TUGEV Turizmde Seçme Makaleler, Sayı: 21, 1994.
- TUGEV Bülteni, Haziran 1994.
- TUGEV Yayın Duyu ve Makale Tarama Listesi, Mart-Nisan 1993.
- Turkuaz Dergisi, Yıl:1, Sayı: 1, Ocak 1993.
- Turing Dergisi, Sayı: 74/353, 1985/86.
- Turizm Bakanlığı Kütüphanesi Yayın Duyuru Listesi, Mart - Nisan 1995.
- Turizm Bülteni, 1994/8.
- Turizm Endüstrisi Bülten, Temmuz 1994.
- Turizm Magazine, Yıl:2, Sayı: 5, Haziran-temmuz 1995.
- Turizm Mecmuası, Yıl: 7, Sayı: 11/29, Eylül 1963.
- Turizm ve Çevre Hizmetleri Dergisi, Yıl: 1, Sayı: 1, 1992.
- Turizm ve Endüstrisi, No: 7, Mayıs 1993.
- Turizm ve Magazin, Yıl: 2, Sayı: 2-3, Şubat-Mart 1995.
- Turizm & Tourist Aylık Turizm Dergisi, Sayı: 1, Haziran 1987.
- Turizm Yatırımları ve Yan Sanayii Dergisi, Mayıs - Haziran 1992.
- Turizm ve Teknik Otel-Motel-Restaurant Arç ve Gereçleri Dergisi, Yıl: 1, Sayı: 2, Ağustos-Eylül 1995.
- Turizm Yıllığı 1985, T.C. Turizm Bankası A.Ş. Yayını, Ankara, 1986
- Tour News, Yıl: 8, Sayı: 98, Eylül 1992.
- Türk Hava Yolları Magazin, Yıl: 5, Sayı: 60, Nisan 1988.
- Türkiye Golf Magazin, Ağustos 1992.
- TÜRSAB Bülten, Şubat 1990.
- TÜRSAB Turizm Dergisi, Sayı: 139, Haziran 1995.
- Yelken Dünyası, Yıl: 9, Sayı: 108, Nisan 1993.
- TYD Dergisi, Sayı: 19, Ocak-Şubat 1995.
- Ulusoy Magazine, Yıl: 2, Sayı: 6-7, Eylül-Ekim 1988.
- Un Mamülleri Dünyası, Yıl: 4, Sayı: 3, Mayıs-Haziran 1995.
- Varan Magazin, Sayı: 10, 1995.

Türkiye'de bütün alanlarda olduğu gibi turizm yayıncılığı dalmında da kurumeallaşmaya gidilmesi ve dergilerin yaşam sürelerinin kişiler için insiyatifine bırakılmaması gerekmektedir.